

REVISIONSRAPPORT
GRANSKNING AV
Grundskolans arbete
för att nå kunskapsmål

Therese Norrbelius

Innehållsförteckning

1	SAMMANFATTNING	3
2	BAKGRUND.....	3
3	SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING	4
4	ANSVARIG NÄMND.....	4
5	REVISIONSKRITERIER.....	4
6	METOD	5
7	RESULTAT.....	5
7.1	UPPFÖLJNING OCH ANALYS AV KUNSKAPSMÅL	5
7.1.1	Andelen behöriga till gymnasiet har ökat.....	6
7.1.2	Önskemål om stöd för att mäta resultat på individnivå.....	6
7.1.3	Uppföljning vid utvecklingssamtal och när betygen sätts.....	6
7.1.4	Kvalitetsseminarier	7
7.1.5	Utveckling av analys av presenterat resultat.....	7
7.1.6	Nämndens uppföljning av skolornas resultat	7
7.2	RUTINER OCH RIKTLINJER FÖR ÅTGÄRDER OCH INSATSER	8
7.2.1	Rutiner för extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram	9
7.2.2	Extra genomgång av extra anpassningar	9
7.2.3	Ny modell för fördelning av resurser och tilläggsbelopp	10
7.2.4	Övergripande insatser vid skolorna	10
7.3	UPPFÖLJNING AV VIDTAGNA ÅTGÄRDER OCH INSATSER.....	11
7.3.1	Ökat fokus på det systematiska kvalitetsarbetet	11
7.3.2	Nämndens beslut i samband med tidigare granskning av betygsresultat.....	12
7.3.3	Dialogdag framflyttad till 2019.....	12
7.3.4	Kvalitetsrapport och handlingsplan har inte tagits fram	12
8	SLUTSATS.....	13
8.1	SVAR PÅ REVISIONSFRÅGORNA	13
9	KVALITETSSÄKRING	13
10	ANSVARIGA FÖR GRANSKNINGENS GENOMFÖRANDE/UNDERTECKNANDE	14

1 SAMMANFATTNING

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Östersunds kommun har regionens revisionskontor granskat Barn- och utbildningsnämndens arbete för att nå kunskapsmål.

Granskningen har visat att nämnden i huvudsak har en tillfredställande styrning, uppföljning och kontroll av arbetet för att nå kunskapsmålen, men att utvecklingsområden finns.

Nedan följer granskningens viktigaste iakttagelser och bedömningar:

Nämndens uppföljning av utfall med koppling till genomförda insatser kan utvecklas. I dagsläget återrapporteras åtgärder och insatser som informationsärenden utan registrerade handlingar vilket innebär en svårighet att verifiera vilken information nämnden erhållit. En dokumenterad uppföljning och analys av utfall med koppling till genomförda insatser skulle stärka nämndens kontroll och utgöra en viktig grund för framtida beslut om insatser. Vi har noterat att ett utvecklingsarbete har initierats avseende det systematiska kvalitetsarbetet där denna typ av uppföljning bör ingå.

Det har framkommit att det finns utvecklingsmöjligheter avseende skolornas löpande analyser av resultat där önskemål om stöd för att sammanställa resultat och statistik på individnivå har framförts. Nämnden bör se till att skolornas eventuella behov av stöd ses över för att möjliggöra att elever som riskerar att inte nå kunskapskraven kan fångas i ett tidigare skede.

Det finns exempel på att dokumentation och följsamhet brustit avseende de extra anpassningar skolorna enligt lag ska erbjuda elever för att de ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Åtgärder har vidtagits vid skolan i fråga, men förekomsten ger anledning till att nämnden bör se till att liknande brister inte förekommer vid fler skolor för att säkerställa att insatser inte uteblir för elever som riskerar att inte nå kunskapskraven.

Det är en brist att de åtgärder som beslutades i samband med föregående års granskning av betygsresultat inte har genomförts.

2 BAKGRUND

Skollagen slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Elever som av olika anledningar har svårt att nå målen för utbildningen ska ges stöd och undervisningen ska anpassas efter elevens behov.

Statistik visar att andelen elever i årskurs 9 som uppnår kunskapskraven i alla ämnen har sjunkit i hela landet de senaste åren. För Östersunds kommunala skolor har andelen kraftigt för-

sämrats både i jämförelse över tid och i ett nationellt perspektiv. Mellan 2014 och 2017 har andelen som uppnått kunskapskraven i kommunen sjunkit med 15,5 procentenheter jämfört med riket 4,1 procentenheter.¹

Revisorerna har vid tidigare granskning uppmärksammat att det kvalitetsarbete som omfattar aktiviteter för att minska risker för att målen inte nås inte har rapporterats till nämnden, vilket kan innebära risk för en bristande intern kontroll. En av förutsättningarna för att förbättra måluppfyllelsen avseende kunskapskraven är att nämnden säkerställer att det sker ett systematiskt kvalitetsarbete som garanterar att åtgärder vidtas när målavvikelse identifieras.

Kommunens revisorer har mot bakgrund av sin risk- och väsentlighetsanalys bedömt det angeläget att genomföra en fördjupad granskning av grundskolans arbete för att nå kunskapsmål.

3 SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING

Granskningen syfte har varit att svara på om Barn- och utbildningsnämnden har en tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av grundskolans arbete för att nå kunskapskraven.

Granskningen besvarar följande revisionsfrågor:

- Har nämnden säkerställt att det sker en kontinuerlig uppföljning och analys av mål för kunskapskrav på ett tillfredsställande sätt?
- Har nämnden fastställt ändamålsenliga rutiner och riktlinjer avseende åtgärder och insatser för elever som riskerar att inte uppnå kunskapskraven?
- Har nämnden säkerställt att vidtagna åtgärder och insatser följs upp och rapporteras?

Avgränsning

Granskningen avser grundskolan åk 6-9.

4 ANSVARIG NÄMND

Ansvarig är: Barn- och utbildningsnämnden.

5 REVISIONSKRITERIER

Bedömningsgrunderna utgår i tillämpliga delar från:

- Kommunallagen (2017:725)
- Skollagen (2010:800)
- Skolförordning (2011:185)
- Skolverkets föreskrifter och allmänna råd (t.ex. arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram)

---

¹ Källa: Kommun- och landstingsdatabasen Kolada

- Kommunfullmäktiges mål

6 METOD

Granskningen har utförts genom dokumentstudier och intervjuer.

Urval av skolor har gjorts genom en sammanvägning av lägst andel behöriga till gymnasiet år 2017 och 2018 både utan och med hänsyn till nyanländas resultat.

Följande personer har intervjuats:

- Barn- och utbildningsnämndens ordförande
- Tillförordnad (tillika biträdande) förvaltningschef
- Verksamhetschefer för grundskolorna
- Sakkunnig vid Barn- och utbildningsförvaltningen
- Rektor åk 4-9 Lugnviksskolan
- Rektor åk 6-9 Torvallaskolan
- Rektorer åk 6-9 Parkskolan
- Specialpedagog från Lugnviksskolans elevhälsoteam
- Beteendevetare från Torvallaskolans elevhälsoteam

Substansgranskning har utförts för att i erforderlig omfattning verifiera gjorda utsagor samt att system och rutiner fungerar på avsett sätt.

Uppgiftslämnare och berörda chefer har givits möjlighet att faktagranska och lämna synpunkter på rapportutkast innan rapporten fastställdes.

7 RESULTAT

7.1 Uppföljning och analys av kunskapsmål

Kunskapskraven för grundskolan framgår av läroplanen som är en förordning utfärdad av regeringen. Kommunen är huvudman för den kommunala grundskolan och ansvarar för att organisera verksamheterna så att eleverna når de nationella målen i läroplanen. Barn- och utbildningsnämnden verkställer kommunens uppgifter inom huvudmannaskapet.

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Om det vid uppföljning framkommer att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas².

---

² Skollagen 4 kap. 3-4, 7 §§

7.1.1 Andelen behöriga till gymnasiet har ökat

Det kommunövergripande målet är att andelen elever som går ut grundskolan med behörighet till ett yrkesprogram ska öka och tillhöra det övre skiktet i kommungruppen år 2022. I Barn- och utbildningsnämndens mål och styrkedja för 2018 har det kommunövergripande målet konkretiserats till sju nämndsmål med koppling till kunskapskrav.

För att vara behörig till ett yrkesprogram på gymnasiet krävs godkänt betyg i svenska alternativt svenska som andraspråk, engelska, matematik och ytterligare fem ämnen. Enligt statistik har andelen behöriga i Östersunds kommunala skolor förbättrats jämfört med 2017, men är fortfarande sämre än 2015.

Statistik från Kolada, kommun- och landstingsdatabasen	2015	2016	2017	2018
Elever åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel	89,5%	86,5%	77,7%	82,7%
Elever åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, exkl. nyinvandrade och okänd bakgrund, kommunala skolor, andel	90,3%	89,7%	85,1%	88,3%

Avseende de skolor som ingått i denna granskning var andelen behöriga vårterminen 2018 vid Parkskolan 75 %, Torvallaskolan 79 % och Lugnviksskolan 81,5 %, enligt den statistik vi erhållit från förvaltningen.

7.1.2 Önskemål om stöd för att mäta resultat på individnivå

Intervjuade rektorer vid Park- och Torvallaskolan anser att mätningen per årskurs inte ger en rättvisande bild av elevernas resultat eftersom det är olika elever som jämförs mellan åren. Även om statistiken visar att Parkskolans årskurs 9 hade den lägsta andelen behöriga till gymnasiet, uppger skolans rektorer att elever i denna årskurs markant förbättrat sina resultat i jämförelse med när eleverna gick ut årskurs 8. Torvallaskolans rektor har tidigare signalerat om ett behov av att få stöd för att sammanställa statistik på individnivå med syfte att kunna följa elevernas resultat under en längre tid. Under 2018 har förvaltningen anställt en statistiker och skolans rektor hoppas att denna person ska kunna hjälpa skolan med statistiken för att få bättre kontroll av elevernas individuella utveckling.

7.1.3 Uppföljning vid utvecklingssamtal och när betygen sätts

Den huvudsakliga uppföljningen av elevernas individuella resultat och kunskapsmål görs i samband med utvecklingssamtal och när betygen sätts. Utvecklingssamtal hålls enligt rektorerna två gånger per läsår. Skolorna har inplanerat under vilka veckor samtalen ska hållas alternativt vilken vecka de ska vara genomförda.

Betygsanalys görs vid skolorna två gånger per år i anslutning till att betygen har satts. Enligt rektorernas beskrivna rutiner dokumenterar undervisande lärare sina undervisningsresultat i en frågemall som lämnas till rektor och analyseras vidare i respektive ämnesgrupp. Resultatet används sedan vid planeringen inför nästkommande termin. Inför höstterminens start upprättas handlingsplaner av lärare och rektorer utifrån vad som framkommit i analyserna.

Av Torvallaskolans betygsanalyser framgår att de elever som inte lyckas nå kunskapskraven i högstadiet är de som i lägre årskurser inte nått kunskapskraven och elever som är nyanlända.

7.1.4 Kvalitetsseminarier

Med utgångspunkt i skolornas betygsresultat från vårterminen har sedan hösten 2016 årliga kvalitetsseminarier genomförts med rektorer och representanter från förvaltningen. Seminarierna hålls områdesvis och hösten 2017 sammanställdes resultat från kvalitetsseminarierna i rapporten ”Huvudmannens dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet 2016/2017” som var en bilaga till nämndens årsredovisning 2017.

För läsåret 2017/2018 har det hittills inte tagits fram någon kvalitetsrapport. Anledningen uppges av tillförordnad förvaltningschef vara att fokus legat på att ta fram hållbara strukturer och riktlinjer.

7.1.5 Utveckling av analys av presenterat resultat

Enligt nämndens ordförande har det tidigare varit ett problem att nämnden inte fått någon analys av de resultat som redovisats vid sammanträdena. Vid uppföljningen av delårsrapport per augusti 2017 (T2) beslutade därför nämnden att ge förvaltningen i uppdrag att analysera varför vissa mål inte uppnås med särskilt fokus på gymnasiebehörighet, elever som inte når målen i samtliga ämnen och varför en lägre andel flickor mår bra eller mycket bra. Utöver uppdraget om att analysera resultaten gavs även förvaltningen i uppdrag att delge nämnden en beskrivning om hur planeringen ser ut och vilket arbete som kommer att vidtas för ökad målfyllelse. Av protokollen från efterföljande sammanträde framgår att en analys av resultat för årskurs 9 har redovisats³. Ärendet var ett informations- och överläggningsärende utan handlingar.

7.1.6 Nämndens uppföljning av skolornas resultat

I årsredovisningen för 2017 framgår att andelen behöriga till gymnasiet minskat jämfört med tidigare år. I kommentar till utfallet framgår att orsaken är låga resultat i matematik och svenska i kombination med en ökad andel nyanlända som går ut grundskolan. I texten uppges att insatser 2018 ska genomföras med fokus på matematik, svenska och nyanländas lärande.

Vid nämndens uppföljning av delårsrapport per april (T1) redovisas inget utfall avseende andelen behöriga till yrkesprogram vid gymnasiet eftersom betygen inte sätts förrän vid slutet av vårterminen. Dock fanns i delårsrapporten en prognos som uppgav att utfallet av andelen behöriga inte kommer att förändras jmf med 2017.⁴ Utfallet för 2017 framgår inte i delårsrapporten.

När delårsrapport per augusti (T2) godkändes av nämnden i slutet av september, redovisades att andelen behöriga har ökat från 79,5 % till 83,9 %. Som kommentar till utfallet redogjordes

---

³ BOUNs protokoll 2017-11-29 §80

⁴ Delårsrapport Tertial 1 2018 Dnr 853-2018

att ett riktat fokus på matematik, pojkars läsning samt nyanländas lärande verkar gett effekt, men att någon djupare analys av resultatet inte har genomförts.⁵

Vid nämndens möte i november informeras nämnden om vårterminens betyg och resultat på individ-, process och strukturnivå. Enligt protokoll ingår analys och orsaker i informationen.⁶

Enligt nämndens ordförande har kunskapsmål varit en dominerande fråga som tagits upp vid i princip varje sammanträde under de senaste två åren. Utöver nämndens behandling av bokslut har kunskapsmål behandlats av nämnden som informationsärenden till vilka det inte finns några registrerade handlingar, t.ex. under punkten förvaltningschefens rapport där några rader text beskriver den information som lämnats. Enligt nämndens ordförande är principen, liksom hos kommunstyrelsen, att det till informations- och överläggningsärenden inte registreras några handlingar.

Bedömning

- Utifrån de beskrivningar vi fått avseende skolornas rutiner sker uppföljning och analys av kunskapsresultat på ett tillfredställande sätt. Det har dock framkommit att det finns behov av utveckling och stöd för att sammanställa och följa upp resultat på individnivå. En sådan uppföljning skulle möjliggöra en bättre kontroll av avvikande resultat och bidra till att resurser kan sättas in i ett tidigare skede.
- Nämndens uppföljning av betygsresultat har skett i samband med årsredovisning och delårsrapport. Till detta har analys och orsaker till utfallet av vårterminens lämnats till nämnden som informationsärenden. Vi bedömer att det finns möjlighet att utveckla nämndens uppföljning genom att analysera och utvärdera utfallet av betygsresultat med koppling till prioriterade och genomförda insatser samt att detta dokumenteras som en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

Vi rekommenderar nämnden att se över de utvecklingsbehov som kan innebära att fler elever når kunskapskraven och fullmäktiges mål om andelen behöriga till gymnasiet nås.

7.2 Rutiner och riktlinjer för åtgärder och insatser

Enligt skollagen ska alla barn och elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.⁷ Av skolförordningen framgår att eleverna ska ges det stöd som behövs för nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.⁸

Om det inom ramen för undervisningen framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av

---

⁵ Delårsrapport Tertial 2 2018 Dnr 853-2018

⁶ BOUNs protokoll 2018-11-28 §78

⁷ Skollagen 3 kap. 3 §

⁸ Skolförordningen 5 kap. 2 §

extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Om eleven trots erhållet stöd befaras att inte nå kunskapskraven ska det anmälas till rektorn. Det är inte reglerat i lagen hur länge extra anpassningar ska prövas innan anmälan till rektor ska ske utan avgörs i det enskilda fallet. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds i samråd med elevhälsan.

För en elev som ska ges särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå hur stödet ska tillgodoses, när åtgärder ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljning respektive utvärdering. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Innan rektor fattar beslut om att en elev inte behöver ett åtgärdsprogram måste rektor genom en kompletterande utredning ha förvissat sig om att eleven har förutsättningar att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.⁹

7.2.1 Rutiner för extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram

På förvaltningsnivå finns en övergripande rutinbeskrivning för arbete med särskilt stöd i skolan. Rutinen är tillgänglig internt på kommunens intranät. Av rutinbeskrivningen framgår att skolorna ska ha en tydlig rutin för att i ett tidigt skede uppmärksamma elever som kan ha behov av extra stöd. Rutinen beskriver ärendegången och vad som är viktigt att tänka på t.ex. vid upprättande av åtgärdsprogram.

Skolorna som ingått i granskningen har dokumenterade rutiner för vilka åtgärder och insatser som ska vidtas när det framkommer att en elev riskerar att inte nå kunskapskraven.

Enligt rektorernas beskrivningar görs extra anpassningar löpande beroende på situation. Anpassningarna kan vara både på övergripande nivå eller ämnesspecifika. Exempel är att eleven kan få hjälp med planeringen av sitt skolarbete, extra tydliga instruktioner eller lästräning.

Om det, trots extra anpassningar, uppmärksammas att eleven riskerar att få underkänt i något ämne initieras en utredning som ska leda till beslut om eleven är i behov av särskilt stöd eller inte. Om utredningen visar att det finns behov av särskilt stöd utarbetas ett åtgärdsprogram. Enligt rektorernas beskrivningar sker löpande utvärderingar av åtgärdsprogrammen. Åtgärdsprogram upprättas utifrån Skolverket mall och dokumenteras liksom extra anpassningar, i enlighet med förvaltningens direktiv, i Dexter.

7.2.2 Extra genomgång av extra anpassningar

I huvudmannens dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet 2016/2017 uppgavs att skolornas rutiner för anpassningar och särskilt stöd inte är tillräckliga och att skolorna behöver bli bättre på att systematiskt följa upp om beslutade och vidtagna åtgärder ger avsedd effekt då graden av systematik varierar mellan skolorna.

I Torvallaskolans betygsanalys av årskurs 9 som gick ut vårterminen 2018 framkom att vissa undervisande lärare inte tillämpar de extra anpassningar som elever är i behov av. En åtgärd

---

⁹ Skollagen 3 kap. 5 a, 7-9 §§ och lagkommentar

som vidtagits är att rektor och representanter från elevhälsan ("specgruppen") inför hösten 2018 bokade in träffar med ämneslärare för elever som inte fått godkänt i matematik, engelska och svenska med syfte att lyfta hur personalen kan samverka för att kunna ge bättre stöd till dessa elever. I samband med dessa träffar görs en genomgång av de extra anpassningar som satts in för de elever som inte når målen då det förekommit att anpassningar inte har dokumenterats enligt rutin. Skolans rektor uppger att elevens tidigare skolor inte alltid dokumenterat extra anpassningar, vilket är något skolan verkat för att förbättra.

Skolan planerar att införa ett digitalt system för dokumentation av elevernas akter vilket kommer ge förutsättningar för en tydligare översikt av vidtagna åtgärder samt att dokumentationen smidigare kan följa med eleven om den byter skola (under förutsättning att den nya skolan använder systemet)¹⁰.

7.2.3 Ny modell för fördelning av resurser och tilläggsbelopp

Av skollagen framgår att kommunerna ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov¹¹. Från och med 2018 tillämpar kommunen en ny resursfördelningsmodell vilket innebär att grundbeloppet utökats med hänsyn till elevernas socioekonomiska situation och resurserna i den så kallade tilläggsporten¹² minskats. Detta innebär att rektorerna har en större ekonomisk ram och därmed ett starkare mandat att organisera upp arbetet med elever med "enklare" särskilda behov, enligt nämndens ordförande.

I budget för 2018 ålades nämnden att spara 27 mkr. Nämnden har i skriftliga svar på revisorernas frågor våren 2018 uppgett att skolornas besparingskrav gör att de inte kan avsätta de resurser som krävs för att kompensera de olikheter som finns i klassrummen idag. Verksamhetscheferna uppger att resurserna är för knappa för att kunna säkerställa att elever med behov av särskilt stöd också får det stöd de behöver. Vidare ser de förvaltningens negativa resultat som en indikation på att verksamheten är underfinansierad. Verksamhetschefernas uppger dock att de genom olika anpassningar inom verksamheten "får ihop det". Nämndens helårsprognos vid delårsrapporten per augusti var dock -14 mkr. Trots ett beviljat tillskott från kommunstyrelsen på 14 mkr blev årets resultat - 19 mkr.

7.2.4 Övergripande insatser vid skolorna

Vid Parkskolan uppger rektorerna att de ekonomiska förutsättningarna är bättre än tidigare i och med den socioekonomiska fördelningen. Mer resurser fördelas nu till nyanlända elever som t.ex. inte läst engelska tidigare och skolan har kunnat bemanna upp i matematik och engelska, ämnen som är en förutsättning att nå behörighet till gymnasiet. Skolan har stärkts upp med en utökad rektorsresurs, ingår i läslifftet och har upprättat en studiehörna, som leds av

---

¹⁰ Systemet heter Prorenata och används idag av elevhälsans personal.

¹¹ Skollagen 2 kap. 8 b §

¹² Tilläggsporten innehåller resurser som rektorerna vid behov kan ansöka vid behov och avser att täcka extraordinära stödinsatser som inte har koppling till den vanliga undervisningen. En riktlinje för tillvägagångssätt för ansökan och information om vad ersättning kan erhållas för finns på kommunens intranät. Beslut om ersättning fattas av verksamhetscheferna.

skolans två speciallärare, där elever med behov av särskilt stöd får extra resurstöd. Rektorerne uppger dock att den neddragning som gjorts av modersmålsersättningen är något eleverna påverkats negativt av, då dessa elever får mindre studiehandledning än tidigare.

Insatserna vid Torvallaskolan, som har stor andel nyanlända från andra kulturella bakgrunder, uppges vara att fokusera på en snabb introduktion av nyanlända elever och att tydligt kommunicera med elever och vårdnadshavare om vad som krävs för att nå kunskapskraven. Skolan samverkar även med lägre årskurser och följer t.ex. betygsnivåer och resultat från åk 3 och 6.

Lovskola i juni månad är obligatoriskt att erbjuda elever som efter årskurs 8 riskerar att inte bli behöriga till nationellt yrkesprogram i gymnasiet och elever som efter årskurs 9 inte blivit behöriga till samma program¹³. Lovskolan har bidragit till att elever klarat gymnasiebehörighet.

Bedömning

- Det finns rutiner och riktlinjer på förvaltnings- och skolnivå där åtgärder och insatser för elever som riskerar att inte nå behörighet till gymnasiet ingår. Det har dock framkommit att det förekommit en bristande följsamhet avseende dokumentation och tillämpningar av extra anpassningar vilket kan innebära att väsentligt stöd för eleverna uteblir. Skolan där detta framkommit har vidtagit åtgärder, men vi bedömer att det finns en risk för att brister kan förekomma även vid andra skolor.

Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att rutiner och riktlinjer följs för att åtgärder och insatser för elever som riskerar att inte nå kunskapskraven uteblir.

7.3 Uppföljning av vidtagna åtgärder och insatser

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om brister framkommer ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.¹⁴

7.3.1 Ökat fokus på det systematiska kvalitetsarbetet

Enligt den tillförordnade förvaltningschefen har förvaltningen under 2018 haft ett ökat fokus på det systematiska kvalitetsarbetet på både huvudmanna- och rektorsnivå vilket bl.a. medfört att medvetenheten om vikten av att följa upp beslutade och vidtagna åtgärder har stärkt under året. Med stöd från Skolverket pågår en också utveckling av strukturer och riktlinjer inom regeringsuppdraget ”Samverkan för bästa skola”¹⁵.

I kvalitetsrapporten från 2016/2017 framkom även att det var ett problem för rektorerna att hinna verka som pedagogiska ledare för att stödja lärarna i sin utveckling. Enligt nämndens

¹³ Skollagen 10 kap. 3 § 23 a §

¹⁴ Skollagen 4 kap. 3-7 §§

¹⁵ Samverkan för bästa skola är ett regeringsuppdrag till Skolverket att i dialog med huvudmän genomföra insatser i syfte att höja kunskapsresultaten och öka likvärdigheten inom och mellan skolor.

ordförande har flera skolor stärkts upp med utökade resurser för rektorstjänster och stöd till rektorer genom inrättande av intendenttjänster vilket innebär att rektorerna fått utökat stöd i säkerhets-, miljö-, lokal- samt fysiska arbetsmiljöfrågor m.m.

En annan utvecklingsinsats uppges vara mattelyftet och läslyftet som är en kompetenshöjande satsning som genomförs med stöd av Skolverket där förvaltningen anställt en matematikutvecklare för att på en övergripande nivå handleda de skolor som medverkar i mattelyftet.

7.3.2 Nämndens beslut i samband med tidigare granskning av betygsresultat

Vid revisorernas granskning av betygsresultat 2017 rekommenderades nämnden att ett samlat resultat från det systematiska kvalitetsarbetet, med kommentarer kring aktiviteter för att minska risker för att målen inte nås, redovisas i nämnden.

I den tjänsteskrivelse som beslutades av nämnden i februari 2018 uppgavs att en dialogdag skulle införas hösten 2018 med syfte att öka förståelsen för förvaltningens resultat och måluppfyllelse samt erbjuda möjlighet att diskutera dilemman kopplat till resultaten.

Vidare uppgavs även att huvudmannens kvalitetsrapport skulle redovisas för nämnden under hösten och att en handlingsplan med aktiviteter för ökad måluppfyllelse skulle följas upp som en del av förvaltningschefens rapport vid samtliga sammanträden.¹⁶

7.3.3 Dialogdag framflyttad till 2019

Dialogdagen var planerad att genomföras i september men ställdes in på grund av att för få politiker var anmälda (datumet var satt i anslutning till valet). Enligt nämndens ordförande är planen att den ska genomföras under våren 2019 när nämndens nya ledamöter tillträtt. Nämndens ordförande tror att dialogdagen kan bidra till en bättre förståelse mellan förvaltningen och rektorerna och kommer poängtera vikten av att den genomförs för nämndens nya ledamöter.

7.3.4 Kvalitetsrapport och handlingsplan har inte tagits fram

Det har inte tagits fram någon kvalitetsrapport för läsåret 2017/2018. Anledningen uppges av tillförordnad förvaltningschef vara att fokus legat på att ta fram hållbara strukturer och riktlinjer.

Arbetet med att upprätta en handlingsplan påbörjades, men nedprioriterades i och med det ekonomiska underskott som uppkom vid årsskiftet, enligt tillförordnade förvaltningschef.

Bedömning

- Tidigare noterade brister har enligt uppgift lett till ökat fokus på det systematiska kvalitetsarbetet och en ökad medvetenhet om vikten av att följa upp beslutade och vidtagna åtgärder.

---

¹⁶ Tjänsteskrivelse Dnr 1948-2017. BOUNs protokoll 2018-02-21 §13

- Det är inte tillfredställande att de åtgärdsbeslut som nämnden fattade i februari avseende dialogdag, huvudmannens kvalitetsrapport och handlingsplan inte har genomförts.

Vi rekommenderar att nämnden behåller fokus på det systematiska kvalitetsarbetet och säkerställer att uppföljning av insatser och åtgärder dokumenteras och rapporteras.

8 SLUTSATS

8.1 Svar på revisionsfrågorna

Revisionsfråga	Svar	Kommentar
Har nämnden säkerställt att det sker en kontinuerlig uppföljning och analys av mål för kunskapskrav på ett tillfredställande sätt?	Ja	Uppföljning och analys har skett i samband med årsredovisning och delårsbokslut per augusti. Vid fördjupad analys av vårterminens resultat saknas handlingar eftersom ärendet var ett informationsärende. En dokumenterad analys av utfall med koppling till prioriterade insatser kan tydliggöra uppföljningen ytterligare.
Har nämnden fastställt ändamålsenliga rutiner och riktlinjer avseende åtgärder och insatser för elever som riskerar att inte uppnå kunskapskraven?	Ja	Rutiner finns, men viss brist av följsamhet har noterats avseende registrering och tillämpning av extra anpassningar.
Har nämnden säkerställt att vidtagna åtgärder och insatser följs upp och rapporteras?	Delvis	Insatser har genomförts och resultatet för elever som gick ut grundskolan 2018 har förbättrats jämfört med 2017. Det är dock en brist att beslutade åtgärder avseende dialogdag och framtagande av kvalitetsrapport och handlingsplan för ökad måluppfyllelse inte har inte har genomförts.

9 KVALITETSSÄKRING

En prövning har gjorts enligt SKYREVs rekommendation R2 och det finns inga omständigheter som bedöms kan rubba förtroendet för den sakkunniges oberoende och integritet.

Projektledaren svarar för kvalitetssäkring gentemot uppgiftslämnare och av de insamlade uppgifter som används i analysen. Projektledaren har det primära ansvaret för att den analys och de bedömningar och förslag som förs fram är tillräckligt underbyggda.

Revisionsdirektören har ett övergripande ansvar för att kontrollera om granskningen har en tillräcklig yrkesmässig och metodisk kvalitet samt att det finns en överensstämmelse mellan revisionsfrågorna/kontrollmålen, metoder, fakta, slutsatser/bedömningar och framförda förslag.

10 ANSVARIGA FÖR GRANSKNINGENS GENOMFÖRANDE/UNDERTECKNANDE

Projektledare:

Kvalitetssäkring:

Therese Norrbelius
Kommunal yrkesrevisor

Leif Gabrielsson
Revisionsdirektör